

Otkaz ugovora o radu pripravniku

Božo Prelević, dipl. iur.

Uvođenjem stručnog osposobljavanja za rad u Zakon o radu, donekle je zapostavljeno zapošljavanje pripravnika i primjena odgovarajućih zakonskih odredbi. U praksi se u vezi zapošljavanja pripravnika postavljaju brojna pitanja pa i ona u vezi načina otkazivanja ugovora o radu. Autor u članku analizira zakonske odredbe u vezi otkaza ugovora o pripravniku, sa primjerom odluke o otkazu.

1. Uvod

Možemo reći kako se institut zapošljavanja pripravnika u zadnje vrijeme sve rjeđe koristi. Razloge za takvu praksu treba prije svega tražiti u institutu stručnog osposobljavanja za rad, koji se obzirom na olakšice za poslodavce prema propisima o doprinosima, sve češće koristi. Što se tiče mogućnosti otkazivanja ugovora o radu pripravnika, Zakon o radu¹ (u nastavku teksta: Zakon) praktično ne sadrži nikakve posebne odredbe.

To znači da se i na otkazivanja ugovora o radu pripravnika primjenjuju opće odredbe o otkazivanju iz Zakona. Pri tome je potrebno posebno voditi računa o pravilima iz Zakona vezanim uz otkaz na probnom radu, jer će se u praksi gotovo kao pravilo za pripravnike ugovarati probni rad.

2. Zakonska pravila

2.1. Pojam pripravnika

ističemo...

Sukladno čl. 55. Zakona, osobu koja se prvi put zapošljava u zanimanju za koje se školovala, poslodavac može zaposliti kao pripravnika (vježbenik, ili drugi pripravnik).

Privremeno osposobljava za samostalan rad u zanimanju za koje se školovao. Ugovor o radu pripravnika može se sklopiti na određeno vrijeme.

2.2. Način osposobljavanja pripravnika

Način osposobljavanja pripravnika za samostalan rad mora biti propisan pravilnikom o radu, ili određen ugovorom o radu². Radi osposobljavanja za samostalan rad, pripravnika se može privremeno uputiti na rad kod drugog poslodavca.

2.3. Trajanje pripravničkog staža

Sukladno čl. 57. Zakona, osposobljavanje pripravnika (pripravnički staž) traje najduže jednu godinu, ako zakonom (pri tome se misli i na neki drugi zakon) nije drukčije određeno.

2.4. Polaganje stručnog ispita

Nakon što završi pripravnički staž pripravnik polaže stručni ispit ako je to propisano zakonom, ili drugim propisom, ugovoreno kolektivnim ugovorom, ili je uređeno pravilnikom o radu³. U slučaju da sadržaj i način polaganja stručnog ispita nije određen zakonom, drugim propisom, ili kolektivnim ugovorom, sadržaj i način polaganja stručnog ispita propisuje se pravilnikom o radu.

3. Otkaz ugovora o radu pripravniku

Načelno, pripravniku se može otkazati ugovor o radu iz bilo kojih razloga predviđenih Zakonom. Pri tome se moraju poštivati sva zakonska pravila u vezi otkaza. Jedina posebna odredba o otkazivanju ugovora o radu pripravniku sadržana je u čl. 58. st. 3. Zakona.

ističemo...

Temeljem ove zakonske odredbe, pripravniku koji ne položi stručni ispit poslodavac može redovito otkazati.

3.1. Redoviti osobno uvjetovani otkaz

U ovom slučaju neće se raditi o redovitom poslovnom uvjetovanom otkazu, niti o redovitom otkazu uvjetovanom skrivljenim ponašanjem radnika. Mišljenja smo kako se kod redovitog otkazivanja ugovora o radu pripravniku koji nije položio stručni ispit radi o redovitom osobno uvjetovanom otkazu⁴.

³ Čl. 58. st. 1. Zakona.

⁴ O redovitom osobno uvjetovanom otkazu više u stručnom članku autora Prelević, Božo, „Redoviti osobno uvjetovani otkaz ugovora o radu“, RiPub br. 12/16, str. 175.

¹ Nar. nov., br. 93/14 od 30. srpnja 2014.

² Čl. 56. st. 1. Zakona.

Primjer – Odluka o redovitom osobno uvjetovanom otkazu ugovora o radu pripravniku

ABEBE d.o.o. za poslovno savjetovanje, Zagreb, Mala ulica 10a, OIB 73666339937, koje zastupa direktor Ana Anić (u nastavku teksta: Poslodavac), temeljem čl. 58. st. 3. i čl. 115. st. 1. t. 2. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14), dana 5. listopada 2017. donosi sljedeću

ODLUKU O REDOVITOM OSOBNO UVJETOVANOM OTKAZU UGOVORA O RADU

- 1) Radniku Ivi Ivin (u nastavku teksta: Radnik) iz Zagreba, Nova ulica 4, zaposlenom na radnom mjestu ekonomista, otkazuje se ugovor o radu sklopljen 1. travnja 2017. na neodređeno vrijeme, jer nije u mogućnosti uredno izvršavati svoje obveze iz radnog odnosa obzirom da nije položio stručni ispit koji je bio uvjet obavljanja pripravničkog staža.
- 2) Radniku iz točke 1. ove Odluke ugovor o radu prestaje istekom otkaznog roka od dva tjedna, koji počinje teći danom dostave ove Odluke.
- 3) Za vrijeme otkaznog roka Radnik ima pravo uz naknadu plaće biti odsutan s rada 4 sata tjedno radi traženja novog zaposlenja.
- 4) Radnik je u cijelosti iskoristio godišnji odmor za 2017.
- 5) Radnik nema pravo na otpremninu.

Obrazloženje

Temeljem ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme, Radnik je kod Poslodavca zasnovao radni odnos za obavljanje poslova ekonomista kao pripravnik, uz uvjet polaganja stručnog ispita nakon obavljenog pripravničkog staža. Ugovorom o radu predviđeno je trajanje pripravničkog staža od pet mjeseci sa obavezom polaganja stručnog ispita u roku mjesec dana od prestanka pripravničkog staža. Radnik je dva puta polagao stručni ispit pred komisijom Poslodavca i u oba slučaja nije položio stručni ispit pa je odlučeno kao u izreci.

Budući je Radnik neprekidno u radnom odnosu kod Poslodavca proveo do donošenja odluke o otkazu, odnosno pretpostavljenog zadnjeg dana radnog odnosa proveo šest mjeseci i devetnaest dana, otkazni rok Radnika iznosi dva tjedna. Sukladno čl. 122. st. 5. Zakona, za vrijeme otkaznog roka Radnik ima pravo uz naknadu plaće biti odsutan s rada najmanje četiri sata tjedno radi traženja novog zaposlenja. Istekom otkaznog roka Radniku prestaje radni odnos kod Poslodavca.

Radnik je iskoristio godišnji odmor za 2017. Budući je Radnik kod Poslodavca neprekidno radio kraće od dvije godine, nema pravo na otpremninu iz Zakona o radu. Nastavno na sve navedeno, odlučeno je kao u izreci ove Odluke.

Za Poslodavca
Direktor
Ana Anić

Dostaviti:

- 1) Radniku Ivo Ivin iz Zagreba, Nova ulica 4, neposrednim uručenjem _____, ili poštom s povratnicom.
potpis radnika i datum primitka
- 2) Računovodstvo i financije – ovdje.
- 3) Pravna i kadrovska služba – ovdje.
- 4) Arhiva – ovdje.

3.2. Otkaz radi nezadovoljavanja na probnom radu

Vežano uz navedeno o primjeni zakonskih pravila o redovitom osobno uvjetovanom otkazu, treba istaknuti kako će se u većini slučajeva u praksi kod sklapanja ugovora o radu s pripravnikom ugovoriti i probni rad. U tom slučaju eventualno dolazi u obzir i redovito otkazivanje ugovora o radu pripravnika radi nezadovoljavanja na probnom radu ako su za to ispunjeni zakonski uvjeti⁵, odnosno ako pripravnik nije ispunio obvezu polaganja pripravničkog ispita unutar probnog roka.

Doduše, postoje i argumenti da se i u ovom slučaju ugovor o radu mora otkazati redovitim osobno uvjetovanim otkazom ugovora o radu radi duljeg trajanja otkaznog roka sukladno čl. 122. Zakona, a time i primjene povoljnijeg prava za radnika iz čl. 9. st. 3. Zakona. Podsjećamo kako je otkazni rok kod redovitog otkaza radi nezadovoljavanja radnika na probnom radu sedam dana.

Primjer – Odluka o otkazu ugovora o radu radi neuspjeha radnika na probnom radu

BEBEA d.o.o. za ugostiteljstvo, Rijeka, Nova ulica 1, koje zastupa direktor Tea Teić (u nastavku teksta: Poslodavac), temeljem čl. 53. st. 3. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14), dana 24. listopada 2017. donosi sljedeću

ODLUKU O OTKAZU UGOVORA O RADU RADI NEUSPJEHA RADNIKA NA PROBNOM RADU

- 1) Radniku Ani Anić (u nastavku teksta: Radnik), zaposlenoj na radnom mjestu referenta zaštite na radu otkazuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme sklopljen 1. lipnja 2017. godine radi neuspjeha na probnom radu.
- 2) Radniku iz točke 1. ove Odluke ugovor o radu prestaje istekom otkaznog roka od sedam dana, koji počinje teći od dana dostave ove Odluke.
- 3) Radnik je u cijelosti iskoristio pravo na razmjerni godišnji odmor za 2017.
- 4) Radnik nema pravo na otpremninu.

Obrazloženje

Temeljem ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme s Poslodavcem, Radnik je obavljao poslove referenata zaštite na radu-pripravnika. Poslodavac i Radnik ugovorili su probni rad u trajanju od šest mjeseci, računajući od dana sklapanja ugovora o radu. Temeljem ugovora o radu, Radnik se obvezao položiti pripravnički ispit u roku od mjesec dana nakon isteka pripravničkog staža koji traje tri mjeseca, znači najkasnije do 1. listopada 2017.

Radnik u predviđenom roku nije položio pripravnički ispit. Sukladno odredbi čl. 53. st. 5. Zakona, Radnik ima pravo na otkazni rok u trajanju od sedam dana koji počinje teći danom dostave ovog otkaza. Radnik sukladno ugovoru o radu ima pravo na godišnji odmor od 24 dana, pri čemu je do donošenja odluke o otkazu iskoristio pravo na razmjerni dio godišnjeg odmora kojeg je u cijelosti iskoristio. Radnik nema pravo na otpremninu, jer

⁵ O otkazu ugovora o radu radi nezadovoljavanja na probnom radu više u stručnom članku autora Prelević, Božo, „Otkaz ugovora o radu radi nezadovoljavanja na probnom radu“, RiPup br. 10/16, str. 148.

